

det ærede Medlem Hr. P. Munch i god Erkendelse af de bestaaende Arbejdsforhold udtalt sin Kritik af det herskende Lønssystem, og man mærkede ogsaa hos den højtærede Indenrigsminister en svag Erkendelse af, at de nuværende Arbejdsforhold ikke var fuldt tilfredsstillende, og at der kunde være forskellige Ting at rette ogsaa her. Ganske det samme Indtryk fik man af Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. Fuglsang, som ogsaa udtalte sin Sympati for en Løsning af de økonomiske Spørgsmaal, der ligger Arbejdere og Arbejdsgivere imellem.

Det er saare glædeligt for os Socialdemokrater i Dag at møde en saadan Arbejdervenlighed og en saadan Forstaaelse af Arbejderspørgsmaalet. Desværre maa man jo sige, at Arbejdervenligheden paa andre Omraader ikke har givet sig et saa tiltalende Udtryk, naar man tænker paa de Nedskæringsforslag og andre Ting, der har ligget paa Tingets Bord; da var der en anden Baggrund for Forstaaelsen af det økonomiske Forhold mellem Arbejdere og Arbejdsgivere.

Det er jo rigtigt, som det er understreget af det ærede Medlem Hr. P. Munch, at Ejendomsforholdet i den bestaaende Industri og særlig i Storindustrien efterhaanden har skiftet Karakter. Fra at være hos den enkelte personlige Ejer er Ejendomsretten gaaet over til nogle Aktionærer, som kan bo hvor som helst i hele Verden, som ikke har nogen som helst personlig Forbindelse med den Virksomhed, hvis Ejere de er, og som sætter helt andre til at lede den; deres eneste Forbindelse med Virksomheden er i Virkeligheden den, at de har sat Kapital i den, og at de kan hæve Udbytte af denne Kapital. Saadan har Udviklingslinien i det økonomiske Liv faktisk været, og saaledes paapegede Socialdemokratiet allerede for et halvt Aarhundrede siden, at det vilde gaa. Man har til Tider talt om, at Marxismen er død, den marxistiske Socialisme eksisterer ikke mere. Forholdet er tværtimod det, at Linien i den økonomiske Udvikling herhjemme som overalt i den store Verden netop understreger den marxistiske Opfattelse af, hvorledes det industrielle Liv vil udvikle sig.

Det laa i de Udtalelser, der blev fremsat fra Venstres Side, baade af den højtærede Indenrigsminister og af Partiets ærede Ordfører, at man meget nødig saa, at Staten som saadan blandede sig i Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere; man maatte, selv om man forstod den Betydning, det havde for det øvrige Samfund,

dog saa nogenlunde overlade til de to Parter selv at finde de Veje, efter hvilke de vilde indrette sig. Jeg tror, det ærede Medlem Hr. Fuglsang benyttede det Udtryk, at Arbejderne ogsaa for deres Vedkommende sagde, at Samfundet skulde holde Fingrene fra Lønoverenskomster og andre Forhold, at man ikke ønskede Statens Indgriben. Ja, der kan være Omraader, hvor Arbejderne ikke ønsker Statens Indgriben; men i selve det økonomiske Grundlag, paa hvilket det nuværende Produktionsliv hviler, har Socialdemokraterne intet som helst mod Samfundets Indgriben. Tværtimod, vi mener, at Samfundets Indgriben bør være til Stede i langt større Udstrækning, end det i Almindelighed finder Sted, og ikke mindst gælder dette de bestaaende Ejendomsformer indenfor det produktive Liv.

De Dispositioner, der nu for Tiden træffes paa økonomiske Omraader, er ikke Privat-handlinger, som kun vedrører den private Mand. Arbejdsgiveren, Haandværkeren for 50 Aar siden var Privatmand. Hvis han disponerede forkert, gik det ud over ham selv og hans Familie, sjældent ud over andre. Hvis en Driftsleder for en stor industriel Virksomhed i vore Dage disponerer forkert, berører det ikke blot ham selv og hans Familie, men hundrede, maaske tusinde andre indenfor vort Samfund. Derfor er det ikke Samfundet og Staten som saadan ligegyldigt, hvorledes de enkelte disponerer. Nej, man har fra Statens og fra Samfundets Side, og det erkender Arbejderklassen og Socialdemokratiet fuldt ud, den stærkeste Interesse i at muliggøre en saadan Udvikling paa det økonomiske Omraade, at Staten faar Indseende med og Indflydelse paa disse Forhold, saaledes at man gennem Lovgivning kan sikre de Samfundsinteresser og de Arbejderinteresser, som her kommer i Betragtning.

Altsaa, det er ikke saadan, at vi afviser Statens Indgriben, vi mener tværtimod, den paa en Række Omraader burde udvikles og udformes, fordi det økonomiske Grundlag for vore Dages Industri er ganske anderledes end det, der bestod for 50 Aar siden; men som oftest bevæger de konservative Partier, ogsaa Venstre, sig i en Tankegang, der bygger paa et økonomisk Grundlag i vort Samfund, som Udviklingen forlængst har forladt.

Men vi er glade ved denne Arbejdervenlighed, som har givet sig Udtryk her i Dag, fordi det derigennem erkendes, at der i det bestaaende økonomiske Liv er uløste Problemer, som trænger sig paa, og som